

МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА МУЗЕИТЕ

Статистическите данни за дейността на музеите се получават в резултат на провеждането на годишно статистическо изследване, обхващащо всички регистрирани музеи, без колекциите с обществена значимост (музейните сбирки).

Предмет на наблюдение е дейността на откритите за посещение музеи.

Единици на наблюдение са музеите. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: фондовите единици – движимите културни ценности (формиращи основен, научно - спомагателен и обменен фонд) - от тях електронни единици; посетителите и в това число посетители в ден за свободен вход; културно-просветната работа на музеите; персонала; приходите и разходите; материално-техническа база на музеите.

Основни дефиниции:

Музеят е културна и научна организация, която издирва, изучава, опазва и представя културни ценности, природни образци и антропологични останки с познавателна, образователна и естетическа цел.

Дейността на музеите се наблюдава според:

По тематичен обхват музеите са:

1. общи, чиято дейност тематично обхваща различни области на знанието и изкуството и се осъществява на основата на различни по своята класификация културни ценности, включени в основния им фонд;
2. специализирани, чиято дейност обхваща една област на знанието или изкуството, обособен дял от нея или отделна тема от общественото развитие или природата и се осъществява на основата на включени в основния му фонд културни ценности, които по своята класификация определят тематичния му обхват.

По териториален обхват на дейност музеите са:

1. Национални, които осъществяват дейността си на територията на цялата страна;
2. Регионални, които осъществяват дейността си на територията на две или повече общини;
3. Местни, които осъществяват дейността си на територията на една община.

Според научната и културната област, към която се отнасят, движимите културни ценности са:

1. Археологически: движими вещи, открити в земята, на повърхността ѝ или под водата и свидетелстващи за епохи и цивилизации, които са обект на археологията;
2. Етнографски: движими вещи, които са свидетелства за начина на живот и работа, традициите, обичаите, обредите, вярванията и занаятите и дават възможност да се проучат етническите характеристики и промените в материалната и нематериалната култура;
3. Исторически: движими вещи, свързани с исторически събития и с живота и дейността на изтъкнати личности;
4. Художествени: произведения на изобразителните изкуства във всичките им техники и разновидности, включително образци на филателията;
5. Природни: образци от флората, фауната, палеонтологични и минерални образувания;
6. Технически: произведения на техническата култура;
7. Общи
8. Други: Архивни: документи с културно и научно значение, независимо от времето, мястото, носителя и техниката на създаването им; Книжовни: ръкописни културни ценности до края на 18 век, старопечатни редки и ценни издания, които притежават научна, културна, полиграфическа или библиографска стойност; Литературни: документални и веществени културни ценности, свързани с цялостната история на литературата.

Според собствеността на сградата на музея - държавна, общинска, на музея, частна и друга

Фондовите единици се комплектуват в основен, научно - спомагателен и обменен фонд.

В основния фонд се включват придобитите от музея и предоставените му за безвъзмездно ползване движими културни ценности с изключително голямо научно и културно значение - национално богатство, както и тези, които съответстват на неговия тематичен обхват.

В обменния фонд се включват движими паметници на културата, които не съответстват на профила на музея, както и тези, които многократно повтарят движими паметници на културата от основния фонд.

В научно-спомагателния фонд се включват предмети и други материали от значение за изследователската, експозиционната и образователната дейност на музея.

Електронни единици: Включва броят на цифровизираните фондови единици.

В броя на посетителите се включват всички посетители закупили билети, при групови посещения всеки посетител се отчита поотделно

Териториален обхват

Данните за броя на музеите, посещенията, експонатите и персонала (в т. ч. научни сътрудници и уредници) се представят на национално ниво, по статистически райони и по области.